

Eerder Aanvragen: korte uitleg

Aanleiding

Netbeheerders reserveerden voorheen transportcapaciteit voor kleinverbruikaansluitingen; netcongestie was hierdoor nog minder voelbaar voor kleinverbruikers. Per 1 juli 2026 is een integrale wachtlijst ingevoerd en krijgen ook kleinverbruikers te maken met een wachtlijst in congestiegebieden. Vanaf 1 juli is het vermogen uit de reservering voor kleinverbruik stapsgewijs vrijgegeven aan de wachtlijst. Omdat woningbouw, collectieve woonvormen en onderwijshuisvesting vaak lange doorlooptijden kennen, biedt het nieuwe maatschappelijk prioriteringskader van de ACM de mogelijkheid om eerder in het planproces transportcapaciteit aan te vragen voor woningbouw en onderwijs. Deze nieuwe werkwijze noemen we Eerder Aanvragen.

Het ministerie van EZK, het ministerie van BZK, de ACM, IPO, VNG en Netbeheer Nederland hebben samen de nieuwe werkwijze van Eerder Aanvragen uitgewerkt. **Vanaf 1 oktober 2026 kunnen de eerdere aanvragen ingediend worden.** Dit betekent dat een gemeente vóór 1 oktober duidelijk moet hebben voor welke projecten ze voor de komende tien jaar aansluitingen met transportcapaciteit willen aanvragen.

Oproep aan gemeenten

De mogelijkheid om eerder transportcapaciteit aan te kunnen vragen vergt een volledig nieuwe werkwijze. Het is essentieel dat gemeenten zich voorbereiden om op 1 oktober 2026 klaar te staan voor het indienen van alle woningbouwaanvragen bij de netbeheerder. Per 1 januari 2027 kunnen ook niet-prioritaire partijen aanspraak maken op netcapaciteit. Om de woningbouwopgave zoveel mogelijk te realiseren met de schaarse netcapaciteit is het daarom cruciaal om op per 1 oktober deze aanvragen in te dienen, zodat deze vóór 1 januari 2027 afgehandeld kunnen worden door de netbeheerders. In bijgevoegde procesbeschrijving wordt uitgelegd hoe het proces er straks op hoofdlijnen uitziet en met welke acties gemeenten al aan de slag kunnen.

Het belangrijkste is dat gemeenten aan de slag gaan met het volgende:

1. Maak een projectenlijst met alle geplande woningbouw, collectieve woonvormen en onderwijshuisvestingprojecten die in de komende 10 jaar gerealiseerd gaan worden. Controleer ook voor welk van deze projecten al transportcapaciteit is aangevraagd of verkregen bij de netbeheerder.
2. Verzamel in voorbereiding op het doen van een transportcapaciteetaanvraag de benodigde informatie voor deze projecten. Hierbij moeten ook collectieve voorzieningen en kleinschalige onlosmakelijk verbonden activiteiten meegenomen worden (zie bijlage A, C en D van de procesbeschrijving).
3. Verzamel de benodigde bewijslast voor het aanvragen van prioriteit (zie bijlage B van de procesbeschrijving).

Coördinatie van aanvragen

Netbeheerders, het Rijk, IPO, VNG en de ACM hebben overeenstemming bereikt over een zorgvuldige overgang naar de nieuwe werkwijze van Eerder Aanvragen. Een belangrijk element hierbij is de eenmalige coördinatie bij de start van het eerder aanvragen op 1 oktober. Dit is nodig om aanvragen voor woningbouwprojecten en onderwijshuisvesting in een logische volgorde te zetten op de wachtlijst van de netbeheerders, zodat projecten die eerder netcapaciteit nodig hebben deze ook eerder toegewezen krijgen.

Alle aanvragen dienen per 1 oktober gefaseerd, op basis van het startbouwjaar, door gemeenten te worden ingediend. Daarbij blijft als harde voorwaarde gelden dat de projecten uiterlijk binnen 10 jaar worden opgeleverd.

Meer informatie hierover vind je in de procesbeschrijving en op de website van de VNG.

Oproep

Om zoveel mogelijk concrete woningbouwprojecten te kunnen realiseren is het dus cruciaal dat gemeenten aan de slag gaan met bovengenoemde stappen. Op deze manier zijn gemeenten voorbereid om vanaf 1 oktober aanvragen van transportcapaciteit in te dienen bij de netbeheerders en houden we zoveel mogelijk voortgang in de woningbouwrealisatie binnen de schaarse netcapaciteit.